

איך נעשים מורה לאמנות?

ממה מתחילים?

נונה אורבך, 2022

מצורפים ראשי פרקים עם לינקים לפוסטים נבחרים מתוך "ביקורי סטודיו" או מהבלוג שלי שמהווים תמצית נחוצה למורה על פי סדר כרונולוגי של למידה עצמאית. יתכן שכדאי ללמוד יחד בקבוצה קטנה, שלב שלב.

הדפיסי את הדפים האלה ואת כל הנספחים וארגני אותם על פי ראשי הפרקים לקלסר נייר. בכל פעם שתיתקלי בפוסט מעניין, הוסיפי אותו לקלסר. יצטברו לך הרבה חומרים. יתכן שתצרי ליצור עוד ראשי פרקים על פי העניין שלך.

1. **פדגוגיה:** בקהילת "ביקורי סטודיו", אנו רואות את עבודת המורה לאמנות כפדגוגיה בחלל מותאם - סטודיו. כלומר, הילד והתהליכים ההתפתחותיים שלו, והעצמתו ולמידתו כחלק מחברה קטנה, הם במרכז במרחב מותאם פדגוגית. התוכן התרבותי והטכניקות מצטרפים בהתאמת לגיל, למצב הקבוצה ולתהליכים.

[המרצה והפדגוג](#)

[מה תפקיד המורה לאמנות בבית הספר?](#)

2. **סכמות ההתפתחות האוניברסליות של הילד:** לכל יצור אנוש תהליכי התפתחות טבעיים וצפויים. את תהליכי ההתפתחות הצעירים זיהו וחקרו: לונפלד, רודה קלוג, סילוויה פיין, מלכה האס בישראל, ואחרים. תמצות התהליך נמצא בטבלאות לונפלד והן מאד שימושיות ונותנות מענה פשוט איפה נמצאים הילדים בתהליך.

הדפיסי את הטבלאות ואת 20 השרבוטים, והשווי לילדים שאת עובדת עימם. תוך כמה חודשים ההתבוננות הזו תהיה לך עוגן טבעי. תרגישי רגיעה של התמצאות וסבלנות. יתחיל להתבהר לך המיפוי הפנימי האוניברסלי האנושי, שיש סדר בתהליך, ולכן אין מה ליצור התערבויות טרם זמן.

[טבלאות לונפלד](#)

[20 השרבוטים האופייניים שזיהתה רודה קלוג](#)

3. **המרחב כפדגוג:** ארגון הסטודיו.

[מטרות הסטודיו הפתוח והארגון שלו שזורות](#)

[פדגוגיה של החלל](#)

[מפה בסיסית לארגון סטודיו](#)

[רשימת חומרים בסיסית לסטודיו](#)

4. **הגשת חומרים – מה זה?** מגישה הלית שחם

[ההגשה היא ההנחייה](#)

5. **תצפית ותיעוד:** משימת המורה לאמנות בזמן שהילדים יוצרים, היא תצפית ותיעוד.

התיעוד מלמד אותנו להתבונן במה באמת קורה שם. נתבונן בפעולות הילד, באופן פנומנולוגי – בפעולות שלו ונתעד. מה הוא אוהב לעשות? על אילו פעולות הוא חוזר? מה חדש?

אם נתבונן גם על העבודות על פי [דף תצפית פנומנולוגית על יצירה](#). לאורך זמן, נוכל להכיר את הגרעין הרוחני האישי של כל ילדה וילד.

טבלת תצפית על קבוצה - ענבל רז

נתבונן גם בטבלאות לזכרון האוניברסליות בהשוואה לילד. וכך, יצטרך לנו לאורך זמן, מידע משמעותי על כל ילד וילדה. כך תוכלי לשיים פעולות ותופעות אמנותיות חוזרות אצל כל הילדים וכך גם תוכלי בקלות לחוש בדיוק רב יותר איזה תוכן תרבותי - אמנותי כדאי להציע, איזה הגשת חומרים מתאימה, איזה טכניקה נדרשת ומתי.

6. **תצוגה** – התצוגה היא כלי פדגוגי. הוא מעצים מאד את הילדים. הוא גם כלי שמתווך לצוות ולהורים מה שנעשה בסטודיו. זה כלי כמעט פוליטי שלך.

ארגז כלים: אז איך בוחרים הגשת חומרים, טכניקה, שיחה על אמנות – מתי?

מתי מאפשרים זרימה אישית בלי התערבות ומתי מציעים משהו?

אלה השאלות הקבועות שכדאי לשאול את עצמך לפני כל התחלה חדשה - זה יעזור לך לדייק.

1. איפה נמצאים הילדים כרגע? למה הם זקוקים? למה אני זקוקה?
2. ואחרי שענית על כך: מה המטרות שלי כרגע?
3. למה אני בוחרת את ההגשה, הנושא הזה? למה עכשיו?

יש 4 מטרות שחוזרות על עצמן: מטרות קוגניטיביות, טכניות, חברתיות ורגשיות. על פי התשובות ומיין המטרות, את יוצרת הגשות חומרים, מלמדת על אמנות מסוים, מלמדת טכניקה.

סכום:

כל תהליך פדגוגי מלווה בתהיות וניסיונות. המטרה שלך ליצור העמקה ותהליכים ארוכים ומורכבים אצל יחידים וגם בקבוצות. יתכן שרק בראיה האחורה של שנת לימודים ניתן יהיה לראות את ההיגיון הפנימי של כל כיתה. קשה לתכנן מראש תהליכי יצירה, אבל ליווי אישי והתצפיות יעזרו לך מאד מאד להבין איפה אתם במסע המופלא.